

דף עד.

עין משפט ב.

אה"ע סימן צג פ"ב

ב. אשה שהיא ספק מגורשת ומת בעלה ר אינה ניזונית מנכסיו, דאין מוציאים מיד היורש מספק, אבל בחיי בעלה ניזונית עד ש שתתגרש גירושין גמורים.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קמג פ"א

א. המגרש על תנאי, אם נתקיים התנאי הרי זו מגורשת ואם לאו אינה מגורשת, ואפי' הוא כהן מותרת לו. ובעינן שיאמר לה התנאי קודם למעשה, ואפי' בע"מ, להפוסקים בסי' ל"ח דגם בזה צריך תנאי קודם למעשה, הדין כך.

עין משפט ד.

אה"ע סימן קמג פ"ב

ב. המגרש על תנאי, כשיתקיים התנאי תהיה מגורשת בשעה שיתקיים, ולא בשעת נתינת הגט לידה. וע"כ הבעל יכול לבטל הגט, או להוסיף על תנאו, או להתנות תנאי אחר כל זמן שלא נתקיים התנאי הראשון. מת הבעל או אבד הגט, או נשרף קודם שיתקיים התנאי, אינה מגורשת, ואם נישאת תצא ת.

ג. אמר לה בלשון על מנת, או מעכשיו, כשיתקיים התנאי תהיה

ר. כתובות ל"ז ע"ב וכרש"י שם.

ש. וכשנתגרשה לגמרי אפי' שלא גבתה כתובתה עדיין אין לה מזונות ולא כהחולקים בב"י שסוברים שיש לה מזונות כל זמן שלא גבתה כתובתה עד הפרוטה האחרונה, כ"כ הח"מ. וכן דעתו של השו"ע כדמשמע מהדיוק הנ"ל דאחרי גירושין גמורים אין לה מזונות הגם שלא גבתה כתובתה.

ת. דעת הר"ן והמגיד והרשב"א והב"י שכל זמן שלא נתקיים התנאי הוי כאלו אינה מגורשת, לכן אם נישאת לאחר תצא, אפי' אם הגט קיים ואפי' אם נתקיים התנאי אחר שנשאת, מ"מ הואיל ונישאת קודם הקיום של התנאי הוי כזינתה ואסורה לבועל ולבעל, אך לדעת הרמב"ם בפ"ד אם נישאת לא תצא, ויתקיים התנאי אח"כ, וכן נראה דעת השו"ע. דס"ל להרמב"ם שכל זמן שלא נתקיים התנאי הוי ספק מגורשת.

מגורשת משעת נתינת הגט לידה ^א. לפיכך אינו יכול לבטל ולא להוסיף על תנאו, ולכתחילה לא תנשא קודם קיום התנאי, ואם נישאת תפוש ממנו עד שיתקיים התנאי. מ"מ בתנאי שהוא בידה, והוא בשב ואל תעשה, לא חיישינן שמא תעבור עליו, ומותרת לינשא מיד ^ב.

ב ד. ו"א דאפי' לא אמר מעכשיו או ע"מ או מהיום, דינו כאומר מהיום, משום דזמנו של גט מוכיח עליו, ופסקינן להורא. וי"א דאפי' בתנאי דמעכשיו יכול לבטלו לגט, ויש להחמיר.

עין משפט ה.ו.ז. אה"ע סימן לה פעיף ו

ו ח. אמר לה התקדשי לי בפרוטה ע"מ שאתן לך מנה תוך ל' יום, וקידשה אחר תוך ל' יום. אם נתקיים התנאי הראשון ונתן לה מנה תוך ל' יום אינה צריכה גט מהשני, שכל האומר ע"מ כאומר מעכשיו. ואם לא נתקיים מקודשת לשני ^א.

עין משפט ז.ט. אה"ע סימן קמוג פעיף ב
עיין לעיל עין משפט ד.

עין משפט י. אה"ע סימן קמוג פעיף ג

ה. אמר לה הרי זה גיטך ע"מ שתתני לי ר' זוז מכאן ועד ל' יום, ונתנה

^א. גם באמר ע"מ יכול הבעל לבטל תנאו ותהיה מגורשת מיד בלי שיטול הגט שוב ממנה ויתנו לה. והחילוק הוא דאם רוצה לבטל הגט או להתנות תנאי אחר, אז בע"מ דהגט חל מיד אינו יכול, ובתנאי דאם, שעדיין לא חל הגט, יכול לבטלו, אך לבטל התנאי יכול לבטל בשניהם, וא"צ ליטול הגט ממנה, ב"ש ס"ק א'. ועיין בב"ש סי' ק"כ ס"ק ט"ז.
^ב. השו"ע סתם כדעת הרמב"ן והרשב"א שבתנאי שאינו בידה או שהוא בידה ובקו"ע אסורה להנשא, שמא לא יתקיים התנאי, אבל לדעת הרמב"ם כל שבידה אפי' בקום ועשה לא חיישינן שתעבור ומותרת להנשא, כ"כ ב"ש ס"ק ד'
^ג. משנה קידושין דף ס' ע"א, ואם לא אמר לה ע"מ אלא אם אתן לך מנה תהיה מקודשת, וקידשה אחר בנתיים, מקודשת לשני.

לו בתוך ל' יום בעל כורחו הרי זה גט פסול^ד, עד שתתן לו מדעתו. ואם מת באמצע אינו גט, אך אם לא קבע לה זמן ומת באמצע, חולצת ולא מתייבמת, דאין הגט בטל בכה"ג.

עין משפט כ. אה"ע סימן לה סעיף ג

ג. כל האומר ע"מ כאומר מעכשיו, ובמעכשיו אין צריך דיני תנאים^ה. ובלבד שיהיה דבר שאפשר לקיימו^ו. ויש חולקים דבין מעכשיו, בין בע"מ, צריך כל דיני התנאים^ז.

דף עד:

עין משפט ב. אה"ע סימן קמג סעיף ו

ז. אמר לה ע"מ שתתני לי כלי פלוני, ואבד אותו כלי אע"פ שנתנה לו אלף זוז בדמיו אינו גט, עד שיאמר לה יהיה גט בלא שום תנאי, וי"א שאם הוא מתרצה בקבלת הדמים הוי גט.

ד. דעת הרמב"ם דס"ל דנתינה בע"כ הוי נתינה ומגורשת מעיקר הדין, אלא הגט פסול מדרכנן ואם נישאת לא תצא. ואפי' אם הבעל אינו רוצה לקבל כלל, אך לדעת הרא"ש והרשב"א בנתינה בע"כ הוי ספק מגורשת כ"כ הב"ש ס"ק ז'.

ה. הראב"ד ועיין ברא"ש גיטין דף ע"ה. והסבר הדברים מבוארים באריכות בתשובה להראב"ד בסי' כ"ו, והרא"ש הזכיר החילוק בקצרה, והוא דהנה כשאמר מעכשיו והתנה הדין הוא דאם נשרף או נאבד הגט לפני קיום התנאי ואח"כ נתקיים התנאי הויא מגורשת למפרע כיון שאמר מעכשיו, נמצא שאין בכוחו של תנאי זה אפי' שלא נתקיים עדיין לבטל את מעשה הגירושין, לכך אין צריך שהתנאי יהיה חזק בכל דיני התנאים. אבל היכא שהתנאי היה באם, הדין נותן דאם נשרף או נאבד בנתיים אף דאם יתקיים התנאי אח"כ אין המעשה קיים, יוצא דבכוחו של התנאי בכה"ג לבטל ולעקור המעשה, וע"כ כיון דבעינן שיהיה כוחו של התנאי יפה לעקור המעשה לכך צריך שיהיו בו כל דיני התנאים ע"כ.

ו. וה"ה דבעינן שיהיה הן קודם ללאו, כ"כ הב"ש.

ז. ר"ח, טור והרא"ש. והיכא שלא פירש כל דיני התנאים, אלא אמר כתנאי בני גד ובני ראובן, י"א דמהני עיין בהגהות מיימוניות בפ' ו'.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קמג פעיף ה

ד ה. ו. אמר לה ע"מ שתתני לי מאתיים זוז מכאן ועד ל' יום, וחזר ואמר לה בתוך ל' יום הרי הם מחולים לך, אינה מגורשת^ח, שהרי לא נעשה התנאי, אבל אם אמר לה להוי גיטא בלי שום תנאי הרי זו מגורשת, ואין צריך ליטלו ממנה.

עין משפט ד.

יו"ד סימן רלב פעיף כ

כ. יש עוד נדר שא"צ התרה כגון שאמר לחבירו קונם שאני נהנה לך אם אין אתה מקבל ממני כך וכך, הרי זה יכול להתיר נדרו שלא ע"פ חכם^ט, שיאמר לו כלום נדרת אלא לכבדני שאני אטול ממך, עכשיו זהו כבודי שלא אטול ממך, ואפי' אין המדיר אומר בפירוש שכך היתה כוונתו אלא מן הסתם.
ה"ה אם אמר להיפך קונם שאתה נהנה לי אם אין אתה נותן לי כו"כ, יש לזה היתר בלא שאילת חכם, שיאמר לו הרי זה כאילו קיבלתי.

הגה: ודוקא בדבר קיום המעשה יכול לומר לו כאילו עשיתי, אבל בביטול המעשה כגון שאמר קונם נכסי לך אם תלך למקום פלוני, לא יוכל לומר תלך למקום פלוני וכאילו לא הלכת^י, וי"א דאין חילוק.

עין משפט ה.

הור"מ סימן שלד פעיף ג

ג. האריס דינו כשותף^כ ולא כפועל וע"כ אם התנה עם אריסו ליטול

ה. ר"ל דהגט בטל ואין כאן אפי' ספק גט, וב"ח כתב בשם רש"י דהוי ספק מגורשת ועיין בב"ש.

ט. ממשנה שם דף ס"ג ע"ב.

י. כ"כ הר"ן בשם הרשב"א.

כ. רמב"ם פ"ט משכירות הלכה ו' וכתב ה"ה שזה נלמד מגיטין ע"ד ע"ב וכרבה שם, וכ"כ התוס' שם ד"ה רבה לתרץ מ"ש במציעא ע"ז. וקבלן דינו כפועל לענין זה. והטעם דאריס דינו כשותף משום שפועל צריך בעל הבית לתת לו שכירותו אפי' אם השדה לא יעשה פירות כלל, משום כך משלם לו לפי מלאכתו, אבל אריס דאם אין השדה עושה פירות אינו נוטל כלל, משום כך כשעושה פירות נוטל כפי שהתנה עמו אפי' לא השקה כלל, שמזלו גרם ומן השמים סייעוהו. סמ"ע ס"ק י"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

חצי מהפירות אם ישקה השדה ארבעה פעמים, וירד הגשם ולא הוצרך להשקותה הרי זה נוטל חצי פירות כמו שהתנה עמו.

עין משפט ז. אה"ע סימן קמג פ"ד

ו. אמר לה ע"מ שתתני לי מאתיים זוז מכאן ועד ל' יום, וחזר ואמר לה בתוך ל' יום הרי הם מחולים לך, אינה מגורשת ל', שהרי לא נעשה התנאי, אבל אם אמר לה להוי גיטא בלי שום תנאי הרי זו מגורשת, ואין צריך ליטלו ממנה.

ל. ר"ל דהגט בטל ואין כאן אפי' ספק גט, וב"ח כתב בשם רש"י דהוי ספק מגורשת ועיין בב"ש.